

CHEMICKÉ ZABEZPEČENÍ VZDUŠNÉHO VÝSADKU

Při rozboru problematiky chemického zabezpečení vzdušného výsadku vycházíme z cílů a úkolů, které má výsadek v boji plnit a ze zásad jeho použití (z hloubky vysazení, rozlohy, charakteru výchozího a vyčkávacího prostoru, nakládacích míst i prostoru vysazení, z hodnoty, složení, vybavení a vycvičenosti výsadku, z denní i roční doby, povětrnostní situace apod.).

Chemické zabezpečení vzdušného výsadku spočívá v organizaci a přijetí opatření směřujících k zabránění nenadálého napadení nepřitelem, snížení efektivity jeho úderů, vytvoření výhodných podmínek pro organizované a včasné zahájení a úspěšné vedení boje.

Při jeho organizaci vycházíme i z možnosti nepřitele v použití zbraní hromadného ničení, které v podstatné míře ovlivňují celkový rozsah a charakter realizace jednotlivých opatření tohoto zabezpečení. Použití ZHN nepřitelem na výsadek závisí především na celkové situaci a zámyslu nepřitele. Vzdušný výsadek může být napaden jadernými a chemickými zbraněmi ve vyčkávacím prostoru, při nakládání i v prostoru vysazení. Zejména po vysazení se bude nepřítel snažit zničit výsadek všemi prostředky (co nejrychleji), tedy i zbraněmi hromadného ničení. Vzhledem k celkové situaci bude používat většinou neutronovou municí a velmi účinné rychle působící otravné látky k vyřazení a zničení živé síly.

Cíle a úkoly chemického zabezpečení vzdušného výsadku budou vycházet z cílů

a opatření chemického zabezpečení příslušného druhu bojové činnosti, ve které bude výsadek použit. Půjde v podstatě o cíle a opatření chemického zabezpečení útoku, jehož úkolem bude vytvořit vysazovaným jednotkám příznivé podmínky pro jejich činnost v zamořeném prostoru radioaktivními a otravnými látkami (v přípravném období, při vysazení i vedení boje), maskovat útvary a jednotky použitím dýmu a aerosolů, zabezpečit jejich radiaci ochranu a působit nepříteli ztráty zápalnými prostředky.

Náčelník chemické služby divize musí při zabezpečování bojové činnosti vzdušného výsadku plánovat a organizovat úkoly chemického zabezpečení tak, aby byl výsadek zabezpečen ve výchozím prostoru, za letu i v prostoru vysazení a vedení boje.

Náčelník chemické služby při plánování bojového použití vzdušného výsadku předává úkoly (podklady) veliteli skupiny pro plánování výsadku (příslušníkovi operační skupiny štábu divize) ve formě příspěvků do:

- **předběžného nařízení**, ve kterém uvede posilové prostředky, jejich hmotnost, ve kterém prostoru a kdy je převzít, způsob doplnění chemického materiálu, úkoly pro přípravu hlavního a záložního vyčkávacího prostoru z hlediska ochrany proti radioaktivním a otravným látkám;

- **plánu použití vzdušného výsadku**, který obsahuje úsilí radičního a chemického průzkumu, přízemní povětrnostní si-

tuaci, směr a rychlost středního větru, bezpečnostní čáru od plánovaného epicentra jaderného výbuchu, předpověď radioaktivního zamoření, prostor a směr šíření zamořeného oblaku, vyhrazení bezpečných prostorů při přechodu na použití jaderných zbraní, úseky terénu, které jsou zamořeny otravnými látkami, prostory pro rozvinutí míst speciální čistoty,

— **bojového nařízení**, ve kterém se zaměřil na způsob posílení výsadku, úkoly chemického vojska ve prospěch výsadku, možný způsob použití jaderných a chemických zbraní, pravděpodobné zamoření, jeho vliv na bojovou činnost výsadku, směr a sílu středního větru, přízemní vítr v době vysazení;

— **plánu organizace součinnosti**, ve kterém uvede způsob chemického zabezpečení výsadku do doby pohotovosti ke vzletu, způsob radiálního průzkumu na trati letu, chemické materiální technické zabezpečení a doplnění zásob pro splnění úkolů.

Cíle chemického zabezpečení vzdušného výsadku dosáhneme organizací a plněním všech opatření chemického zabezpečení. Hlavní pozornost věnujeme:

- radiálnímu a chemickému průzkumu,
- včasnému a dovednému použití prostředků ochrany jednotlivce,
- dozimetrické a chemické kontrole,
- speciální čistotě jednotek, výzbroje a bojové techniky,
- používání dýmu a aerosolů.

Chemické zabezpečení výsadku uskutečňují, do jeho naložení, síly a prostředky chemického vojska, potom síly a prostředky vysazovaných jednotek.

Z hlediska chemického zabezpečení zaměřme hlavní pozornost na zajištění přípravy k naložení a vlastního naložení vzdušného výsadku, na jeho vysazení a vedení boje. Při plnění bojového úkolu po vysazení uskutečňují opatření chemického zabezpečení síly a prostředky výsadku. Síly a prostředky chemického vojska bude vzdušný výsadek zabezpečován ve výchozím prostoru do jeho naložení a po sloučení s vlastními jednotkami po splnění úkolu.

Chemické zabezpečení **výchozího prostoru** uskutečňuje nadřazený náčelník chemické služby divize (pluku) tak, aby síly a prostředky výsadku byly uchovány především pro vedení boje v prostoru vysazení. Chemické zabezpečení výchozího prostoru pro vysazení organizuje zpravidla náčelník chemické služby divize s využitím sil a prostředků náčelníka chemické služby příslušného motostřeleckého pluku, který je bezprostředně řídí.

Ve výchozím prostoru pro vysazení mu-

sí být včas a předem organizovaný radiální a chemický průzkum. Tento úkol plní jednotky radiálního a chemického průzkumu (obvykle jedno družstvo radiálního a chemického průzkumu roty chemické ochrany příslušného pluku nebo družstvo praporu chemické ochrany divize). Družstvo zaujme zpravidla chemické pozorovací stanoviště, ze kterého plní podle potřeby i úkoly radiálního a chemického průzkumu. Průzkum je možné zesílit chemickými pozorovateli na stanovištích jednotlivých rot. V případě zamoření prostoru, nakládacích míst nebo os přesunu vede družstvo radiálního a chemického průzkumu (jako chemická průzkumná hlídka) průzkum zamořených prostorů spolu s chemickými pozorovateli, které řídí náčelník chemické služby divize (pluku).

Při zamoření nakládacích míst organizujeme naložení na záložních nakládacích místech. Při zamoření komunikací vyhledáme objížďky nebo jednotky překonávají zamořené prostory na vozidlech s nasazenými prostředky protichemické ochrany jednotlivce.

Úplnou speciální čistotu uskutečňujeme se souhlasem velitele divize na MSO rozvinovaném rotou speciální čistoty praporu chemické ochrany nebo četou speciální čistoty roty chemické ochrany pluku, které rozvinujeme (zpravidla jako průjezdny) u osy přesunu z vyčkávacího prostoru k nakládacím místům. Je účelné vybavit každé nakládací místo automobilní odmořovací soupravou k vykonání částečné speciální čistoty zbraní a materiálu těsně před naložením.

Přípravu ochranných prostředků, prostředků radiálního a chemického průzkumu, kontroly ozáření a vojenských odmořovacích souprav organizujeme ve výchozím prostoru. Kromě ochranné masky se záložními filtry a dvou ochranných plášťů je účelné vybavit každého příslušníka dvěma individuálními protichemickými balíčky a univerzálními odmořovacími soupravami a u rot vytvořit zásobu ochranných prostředků a náplní pro automobilní odmořovací soupravy ve výši 10–20 %.

Náčelník chemické služby musí při organizaci **chemického zabezpečení za letu** včas předat veliteli vrtulníkového výsadku údaje o radiální situaci vzdušného prostoru. Radiální průzkum vzdušného prostoru během letu vedou síly a prostředky vrtulníkového útvaru [jednotky]. Současně vedou chemičtí instruktoři a chemičtí pozorovatelé z příslušníků výsadku radiální průzkum ovzduší. Jsou umístěni ve vrtulnících, které letí v čele letových sestav. Výsledky měření hlásí veliteli osádky, kte-

rý je předává (rádiem) veliteli vrtulníkového útvaru a výsadku.

Varování příslušníků výsadku zabezpečí v každém vrtulníku velitele osádek.

Během letu do prostoru vysazení a vedení bojové činnosti mohou prolétávat vrtulníky ovzduším zamořeným radioaktivními látkami. Proto musí mít příslušníci výsadku ochranné masky v pohotovostní poloze a nasazují je na povel velitele osádky.

Chemické zabezpečení při vysazení a vedení boje vzdušným výsadkem ovlivní také využití vlastních jaderných úderů. Vysazení uskutečňujeme do blízkosti epicentra (centra výbuchu a v krátké době po úderu.

Měli bychom k vysazení bezprostředně po jaderném výbuchu, určíme přistávací plochy v takové vzdálenosti od epicentra (centra) výbuchu, aby czáření (při pobytu na nich) nepřesahovalo při zahájení vysazení přípustnou dávku, a aby příslušníci jednotek nebyli vystaveni při přepravě vzduchem nadměrnému ozáření, které by je v dalším vyřadilo z boje.

Způsob použití prostředků protichemické ochrany jednotlivce při vysazení do prostoru jaderného nebo chemického zamoření stanoví velitelé výsadku. Prostředky protichemické ochrany jednotlivce a přístroje radiačního a chemického průzkumu vysazujeme s osobami a automobilní odmořovací soupravou s bojovou technikou. Kromě toho vysazujeme zásoby ochranných prostředků a veškerých odmořovacích souprav, jejichž výši určí náčelník chemické služby.

V závislosti na směru a rychlosti přízemního větru můžeme předem zadýmovat přistávací plochu, aby nepřítel nemohl vést mířenou palbu na výsadek. Tím zabezpečíme jeho rychlý přechod do bojových sestav na stanovených směrech. Toto opatření však nesmí ohrozit bezpečnost přistání.

Boj vzdušného výsadku po vysazení má zpravidla charakter boje v obklíčení. Úkol plní útokem a obranou. Velmi často používá přepadu a léčky. To vše, s rychlým a iniciativním rozhodováním ovlivňuje orga-

nizaci chemického zabezpečení při vedení boje.

V případech, kdy charakter úkolu vzdušného výsadku bude vyžadovat obranu prostoru (objektu), může se výsadek stát cílem jaderných úderů (malé ráže) nepřítelů, u nichž se předpokládá dosažení efektivnosti zničením roty. K vyloučení použití těchto prostředků nepřítelům člení výsadek bojovou sestavu do šířky i hloubky, prvosledovými jednotkami udržuje dotyk s nepřítelům a nesoustřeďuje větší celky než četou.

Vzdušný výsadek bude vést bojovou činnost v zamořeném prostoru. Proto musí být pro tuto činnost vybaven dostačujícím množstvím prostředků protichemické ochrany jednotlivce, prostředků k vedení radiačního a chemického průzkumu, dozimetrické a chemické kontroly a vojskovými prostředky pro speciální očistu, včetně zvýšených zásob dezaktivacích a odmořovacích látek.

Při vedení aktivní manévrovací bojové činnosti vyjde výsadek podle charakteru bojového úkolu a se svolením velitele divize ze zamořeného terénu. K ochraně živé síly využívá stávající objekty, obytné stavby, sklepy, rokle, jeskyně a jiné terénní úkryty. Plánovitě střídá jednotky a jednotlivce. Využívá zásoby prostředků protichemické ochrany jednotlivce, především filtry k ochranným maskám, systematicky uskutečňuje dozimetrickou a chemickou kontrolu a podle situace i částečnou speciální očistu.

Radiační a chemický průzkum v prostorech činnosti jednotek, na určených stanovištích nebo směrech činnosti vedou chemičtí pozorovatelé jednotek a chemický instruktor. Hlavní úkoly však plní družstvo radiačního a chemického průzkumu, pokud bylo s výsadkem vysazeno.

Úplnou speciální očistu vzdušného výsadku organizujeme až po splnění bojového úkolu a zpravidla po sloučení na místě speciální očištění zřízením silami divize nebo pluku.

Po sloučení doplníme zničený a spotřebovaný chemický materiál.

Chemické zabezpečení vzdušného výsadku patří mezi důležitější druhy bojového zabezpečení. Účelné a úspěšné plánování a uskutečňování nejdůležitějších jeho opatření přispívá ke splnění hlavního úkolu výsadku v podmínkách vedení boje za použití zbraní hromadného ničení.